

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto juhli kymmenvuotista taivaltaan

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto vietti kymmenvuotissyntymäpäiväänsä juhlavissa, mutta lämpimissä tunnelmissa 28. lokakuuta 2006. Juhlapäivän kunniaksi järjestettyyn seminaariin Helsingin Yliopiston pieneen juhlasaliin kokoontui runsas joukko neuvoston toiminnassa vuosien varrella mukana olleita sekä kirjastoväkeä ja sidosryhmien edustajia.

Kuvat: Eero Roine

Helsingin yliopiston rehtori Ilkka Niiniluoto painotti puheenvuorossaan kirjastojen merkitystä tutkimusyliopistojen laadun takeena. Akateemisen tutkimuksen ja opetuksen luonne vaatii vahvaa tietopalvelua. *"Huippuyliopistolla tulee olla huippukirjasto!"* Niiniluoto kiteytti. Yliopistokirjastojen tulevaisuuden haasteina Ilkka Niiniluoto nosti esiin fyysisten kokoelmien muuttumisen tietoaineistoiksi. Tiede tarvitsee käyttöönsä kaikkein uusimmat aineistot, tieteellisen aineiston vapaa saatavuus ja pitkäaikaissäilytys ovat merkittäviä kysymyksiä, jotka odottavat vielä lopullista ratkaisuaan. Suomen Akatemian pääjohtaja Raimo Väyrynen totesi teknologian muutoksen vaikuttavan tiedon välittämiseen ja muuttavan kirjastojen toiminnan luonnetta – käyttäjien fyysinen yhteys kirjastoihin saattaa vähentyä tai hävitä kokonaan. Aineistojen hyödyntämisen etiikka saattaa Väyrysen mukaan tässä tilanteessa kyseenalaistua, kirjastoissa kaivataankin tulevaisuudessa yhä suurempaa asiantuntemusta esimerkiksi tekijänoikeuksiin ja tietosuojaan liittyvissä asioissa. Esimerkkinä kirjastosektoreiden uudeltaisesta palveluyhteistyöstä Väyrynen mainitsi Arabianrannan ARALIS-kirjaston, jossa korkeakoulun, ammattikorkeakoulun ja kunnan kirjasto tekevät hedelmällistä yhteistyötä.

Turun Yliopiston Kansainvälisen oikeuden professori Lauri Hannikainen kommentoi kirjastopalveluita käyttäjän näkökulmasta ja kehotti kirjastoja lähestymään erityisen aktiivisesti käyttäjäryhmiä, jotka eivät uusia palveluita löydä tai osaa käyttää. Hän nosti esiin myös vaaran tieteellisen, erityisesti elektronisen aineiston yksipuolistumisesta, kun yhä merkittävämpi osa tieteellisistä viittauksista tehdään

vain Angloamerikkalaiseen tutkimukseen, ja painotti aineiston monipuolisuuden merkitystä tutkimuksen laadun takeena. Kansanedustaja Anni Sinnemäki taas rohkaisi kirjastoväkeä osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun, sillä useat politiikan agendalla parhaillaan esillä olevat kysymykset linkittyvät pitkälti myös kirjastojen toimintapiiriin. Hän mainitsi esimerkkinä korkeakoulujen rahoituksen, tietoyhteiskunnan rakentamiseen liittyvät kysymykset sekä tekijänoikeuslainsäädännön.

"Tekijänoikeuslainsäädäntö on kompleksista ja raskasta. Lain kohteiden valppaus ja omien intressien

esiintuominen helpottaa myös uudistusten läpivientiä ja päättäjien kykyä tehdä paras mahdollinen ratkaisu,” Sinnemäki kuvaili.

Emeritus ylikirjastonhoitaja Esko Häkli pohti puheenvuorossaan Suomen yliopistokirjastojen neuvoston vaiheita sen perustamisesta lähtien. Neuvoston yhteistyö käynnistyi halusta luoda kirjastoille oma ääni suhteessa Opetusministeriöön. Kymmenen toimintavuotensa aikana neuvostosta on kuitenkin kasvanut merkittävä yhteistyöelin, jonka toiminnasta ovat lähteneet liikkeelle monet keskeiset niin kirjasto kuin yliopistokenttää hyödyttävät hankkeet. Suomen yliopistokirjastojen neuvoston puheenjohtaja Ari Muhonen esitteli tilaisuuden lopuksi neuvoston uutta strategiaa kaudelle 2007–2012 ja painotti neuvoston roolia yhteistyöelimenä ja vaikuttajana. Toimintaympäristön jatkuvassa muutoksessa kiintopisteet löytyvät yhä kirjastotoiminnan perusajatuksista tietovarannon säilyttämisestä, osaamisesta ja yhteistyöstä.

Taina Lepistö 2.11.2006